

Paton (Geo)

DISSERTATIO MEDICA,

INAUGURALIS,

DE

Typho Graviore Petechiali.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S.S.T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

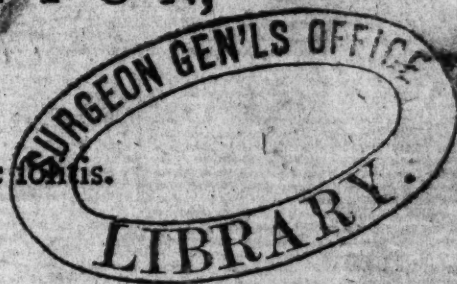
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subicit

GEORGIUS PATON,

SCOTUS.

Ad diem 24. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGH:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXII.

DISSERTATIO MEDICA

Typho Graviori Febrili

D. GUILIELMO ROBERTO

PRO G. A. D. D. D.

GEORGIUS PATON

THE PATON

GEORGIUS PATON
GEORGIO DEMPSTER,
ARMIGERO,
DE DUNNICHEN,

Uni e Senatoribus Britannicis, &c. &c.

S. P. D.

CUM, vir illustrissime, mecum reputarem, quot et quanta in me, plurimosque meorum, beneficia conferenda generosus curasses, non diu potui ambigere, cuinam hoc opusculum deberet consecrari. Non opis est meae, nec forsitan unquam erit ea aliter, quam grates tibi persolvendo meritissimas, pensare; mihi vero nunquam, dum vita superest, e memoria excident. Populo Britannico felix, et parte ab omni beatus, diu inter sis, et patriae seculoque labenti a justo et recto nulla arte detorquendus consulere, et inimicorum etiam, si quos habes, laudibus, quas virtus fidesque intemeratae optime merentur, ornari diu pergas. VALE.

Dabam Edinburgi, }
Idibus Juniis 1782. }

†

GEORGIO PATON

GEORGIO D. M. P. A. R.

A. M. R. Q.

D. D. D. U. N. I. C. H. E. N.

U. N. I. C. H. E. N. D. U. N. I. C. H. E. N.

S. P. D.

The George Patton

TO THE HONORABLE SENATE OF THE UNITED STATES
IN SENATE, JANUARY 18, 1862.
REPORT
OF THE
COMMISSIONER OF THE GENERAL LAND OFFICE
IN RESPONSE TO A RESOLUTION PASSED BY THE SENATE
MAY 1, 1861.
WASHINGTON:
GOVERNMENT PRINTING OFFICE:
1862.

DISSERTATIO MEDICA,

INAUGURALIS,

DE

Typho Graviore Petechiali.

NOSOLOGI plerumque exanthematis petechias accensuerunt, quod, utpote quae semper symptomaticae nunquam idiopathicae sint, et humores ad putredinem vergere ostendant, parum idoneum. Cum typhum graviores comitentur, sub eo comprehendendae *.

Quem morbum depingere aggredior, is hoc tempore non aequè frequenter, ac olim,

A

lim,

* Vid Synop. Nosol. Method. Cel. Culleni Ord. III.
p. 130. et 71.

lim, invadere solet. Domus enim hodiernae laxiores sunt, et meliorem perflatum habent. Ratio quoque munditiae vestimentorum et totius cultus major habetur. Ad hoc, multo plus olerum saccharique hodie adhibetur. Febres igitur, humorum ad putredinem proclivitate stipatae, apud pauperulos, quam opulentos, multo saepius semet ostendunt. Quolibet modo, velut cibi inopia, venere, vigiliis, evacuationibus, studio intensiore, similibusque debilitati, morbo magis patent.

HISTORIA MORBI.

Primum languoris et inertiae sensum, si corpus dimovere incipit, conqueritur aegrotus. Oscitatur pandiculans. Deinde horror certus notatur, qui ad frigus usque augetur, quod excipit calor, et nonnunquam sudatio. Ab initio morbi usque, subest maxima

ima debilitas. Caput dolet; universum corpus, praesertim artus, invadunt dolores; accedit nausea et nonnunquam vomitio. Ictus arteriarum debiles, plerumque frequentes. Speciem prae sese variam fert urina, modo pallida et cruda, modo rubra et turbida. Sanguinem hoc morbi tempore detractum nonnunquam tegit crusta coriacea albida. Sitis magnopere urget. Lingua plerumque sordibus, saepe crusta nigra cooperta. Appetentia cibi ex toto cessat. Pervigilium et delirium substant; somnus, si aliquando forte obrepit, non reficit; corpus in lecto huc illuc constanter agitur. Vultus non amplius vividus. Oculi plerumque rubescunt et inflammantur. Suspirat aeger, et praecordia ei opprimuntur. Lingua arefcit, et tandem nigrescit, aliqua ex parte fissa. Labia et dentes sordibus tenacibus succinguntur. Tota corporis superficies odorem cadaverosum emittit. Tempore morbi incerto, plerumque a quarto ad diem decimum quartum, rubrae, lividae, nigraeve maculae, pulicum morsus referentes,

rentes, quae vulgo petechiae appellari solent, in pectore, sed plerumque in partibus extremis, semet ostendunt. Haec eruptio vero morbum non levat. Ea est omnium membrorum debilitas, ut, motu levissimo adhibito, syncope periclitetur accedere. Auditus, morbo recentiore fere insigniter acutus, nunc amittitur, aures tinniunt, sudor frigidus et viscidus certis in partibus corporis, velut in facie, cervicibus, vel pectore, prorumpit, dum reliquae, potissimum extremae, admodum aridae manent.

Pulsus arteriarum nunc adeo debiles tremulique evadunt, ut nequeant numerari. Vox intremittit, vel sensa animi parum enunciat.

Aegrotus floccos, vel in stragulis eminentia, assidue carpit. Spiritus difficilis, et non absque sonitu, suspirio, vel nonnunquam singultu, trahitur. Extrema, ut ungues et digiti, livescunt. Petechiae e rubris nigrae fiunt, et anima non parum foetet. Sudores foetidi erumpunt, et stercus odorem intolerandum emittit. Sphincteres resolvuntur,

resolvuntur, et faeces et urina aegro nolenti excernuntur. Subsultus tendinum, et demum convulsiones accedunt, et mors tandem gravissima supra posita ad finem perducit.

D I A G N O S I S.

Hunc morbum a synocha, vel febre inflammationem habente, secernunt animus demissus, ictus arteriarum debiles, totius corporis infirmitas, petechiae, sanguis dissolutus, excreta ad putredinem vergentia; a typho petechiae solae, et signa fere universa graviora.

Signa quae exitum morbi faustum promittunt.

Haec plerumque incerta. Caeterum, si delirium mite, vires parum convulsae, nulla anxietas, cutis mollis, lingua sordium expers et humida, pulsus arteriarum pleniores et validiores evadunt; si tremor, stupor,

6 DE TYPHO GRAVIORE

por, et alia signa cerebri male affecti propria imminuuntur; si petechiae rubescunt, aegrotum ad sanitatem reductum iri spes non parva affulget. Surditas, undecunque oritur, saluti esse creditur.

Signa quae malum fore ostendunt.

Ea autem sequuntur tanta debilitas, ut aeger nequeat decumbere, artus extensi, corpus movendi difficultas et syncope, vox mutata et debilitata; spiritus difficilis, et motu levissimo adauctus; facies collapsa, pulsus arteriarum languidi, extremorum frigus, sudores frigidi et oculorum nonnunquam distortio, visus duplex, motus systematis nervosi abnormes, coma, delirium, linguae tremor. Si hic manet, totumque corpus convellitur, mors brevi subsequitur.

CAUSÆ

C A U S Æ R E M O T Æ.

Inter has autem imprimis enumeranda sunt effluvia illa nociva, quae corpus humanum sanum morbidumve exhalat. Ea raro nocent, si aëri admisceantur, et hoc modo dissipentur. Si vero circa corpus retineantur, vel in locis, ad quae aër non libere adspirat, accumuluntur, dotes quam maxime pestiferas sibi adipiscuntur. Viribus autem hujuscemodi instructa morbum facillime movent.

Quae contagio vero a fomite, veluti stragulis, vestimentis, &c. oritur, quam quae recens a corpore humano proficiscitur, magis virulenta et nociva, forsitan quod accumulata fuit et aliquantum fermentationis subiit. Loca, ubi haec contagio maxime virulenta redditur, sunt carceres, castra, naves, et similia. Reliquis causis, quae hunc morbum movere dicuntur, annumerantur
aër

8 DE TYPHO GRAVIORE

aër vaporibus foedis, a substantiis diversis ortis, corruptus, miasmata a rebus animalibus putrescentibus aquave stagnante proficiscentia, aër calidus et humidus. Humidus enim aër, quod e spiraculis cutaneis constanter excernitur, supprimit, quod in corpore retentum, utpote quod sua natura valde putrescens sit, ut massa humorum novo et insolito septico fermento vitietur facit. Calidus vero aër putredini manifestissime favet.

Hunc morbum quoque faciunt perspiratio vestimentis humidis obstructa, affectus animi, ut moeror, metus, &c. intemperantia; exinanitiones nimiae, alvi purgatione, sudatione, sanguinis detractione factae; studium protractius et intensius, quodcunque denique corpori vires convellit. Caeterum, admodum probabile est, haec omnia, quae enumeravi, cum humana contagione tantum conjungi, et actionem hujus in morbo concitando promovere.

CAUSA

CAUSA PROXIMA.

Causam hujusce morbi proximam pro certo detegere in primis difficile. Contagio, quae morbum excitat, massam sanguinis ingressa in humores in morem septici fermenti agere, et ut ad putredinem vergant facere videtur, ut testantur anima foetida, odor gravis a corpore et excretis proficiscens, sanguis venis detractus cogi, ut solet, recusans, vibices, et petechiae. Quae omnia quidem proclivitatem ad putredinem massae humorum inesse plane demonstrant. Utrum vero haec necne pro causa proxima debeat haberi, ignoro. Multi eam in spasmio superficiei corporis consistere opinantur. Sensus frigoris quidem a spasmio vasorum extremorum manifeste pendere videtur.

B

QUO-

QUORUNDAM SIGNORUM RATIO.

Doloris capitis.—Hic saepe affectum ventriculi pro causa remota, et vasa forsitan capitis sanguine nimis turgida pro causa proxima, habere videtur.

Affectuum visus et auditus.—Hi saepe ob nimium forsitan sanguinis cursum ad oculos auresque factum acutissimi, ob vires, contra, toti systemati, potissimum nervoso, convulsas et infractas, admodum hebetes evadunt.

Petechiarum.—Hae ab humoribus ad putredinem proclivibus, vel revera forsitan dissolutis, proficiscuntur.

Delirii.—Hoc duplex esse potest. Unum a collapsu vel vi systematis nervosi imminuta; alterum, quod nonnunquam, sed nimis frequenter, hoc in morbo oritur, ab impetu sanguinis ad cerebrum aucto pendet. Hoc *ferox*, illud *mitē*, appellatur. Caeterum, delirium, me iudice, ab aliquo quoque potestatis nervosae in febre motu obnormi de-

deduci videtur ; quoniam sanguinis motus saepe, ob exercitationem, mirum in modum intenditur citra ullum vel minimum delirium.

Diarrhoeae.—Finem morbi versus diarrhoea nonnunquam invadit. Haec ab humoribus ad putredinem nimis vergentibus, et cursu eorum canalem ad alimentarium factum, oriri videtur. Caeterum, ab emeticis et purgantibus, quoque sub initium morbi, neglectis, saepe forsitan pendet ; unde materia acris in ventriculo et canali alimentaris retinetur, putrida evadit, et ita intestina irritat, adeo ut diarrhoea periculosissima moveatur. Quinetiam forsitan materia acris per vascula lactea absorpta, et in massam sanguineam devecta, novum fermentum septicum morbo adjicere, vimque ejus intendere potest. Si diarrhoea pergit, corpusque magna ex parte nutriri impedit, talis debilitas brevi oritur, qualis citius feriusve morte finiri consuevit.

Haemorrhagiarum.—Hae, si hoc in morbo incidunt, a dissolutione, putredine, et
acrimonia

12 DE TYPHO GRAVIORÉ

acrimonia forsitan massae sanguinis, profiscuntur.

P R O P H Y L A X I S.

Quo morbo venire periclitanti efficaciter occurratur, causae remotae diligenter fugiendae.

1. Cura adhibenda, ne contagio in corpus recipiatur.

2. Corpus adeo custodiendum, ut contagioni queat obistere.

Quaecunque ad putredinem faciendam possunt conferre, ea a domibus, ubi sani degunt, longe removeantur. Neminem fugere potest, loca, ubi quilibet morbus epidemice grassatur, esse evitanda et fugienda; et ad eos, qui eodem laborant, non temere accedi debere. Si haec praecepta nequeant servari, vel neglecta sint, animus aegroti summa spe foveatur, gravitasque morbi, quantum fieri possit,

possit, elevetur necesse est; quoniam timor reliquique affectus, qui animum contristant, actioni contagionis non parum auxiliantur. Corpus diaeta nutriente, sed non admodum plena, utpote quae irritabilitatem corporis augeat, et operationi contagionis fa- veat; usu vini, potissimum rubri Lusitani, quod vim antisepticam habet maximam, liberali, et liquoribus spirituosus modice ad- hibitis, firmetur. Quodcunque idem debili- tat, id curiose vitetur, ut intemperantia, ventus nimia, affectus animi tristes, quales sunt timor, moeror, reliquique idem genus. Si contagio adest, antiseptica, velut cortex Peruvianus, vinum rubrum Lusitanum, camphora, &c. adhibeantur. His accedat exercitatio. Summa munditiae, quantum et vestes et stragula spectat, ratio habeatur. Aër purus et frigidus, qui, in hoc statu re- rum, plurimum solet prodesse, ad omnes domuum partes libere adspiret. Vapores aceti, vel aliorum antisepticorum, per cubi- cula et domos diffundantur. Constet victus pars major ex frugibus, &c. iisque quam
maxime

maxime recentibus; aliquantum vero cibi animalis (qui tamen semper debet esse a putredine alienissimus) necessarium erit ad vires corporis sustinendas. Animalium cadavera, cum primum incipiunt putrescere, humentur. Nec merces vestesve infectae aëri prius objiciantur, quam, in morem cubiculorum contagione vitiatorum, loco in clauso ex sulphure fuerunt suffitae. Omnia vestimenta lintea vel alia infecta non in aquam calidam, ne vapores inde oriundi noxae sint, conjicienda; sed aliquot per horas frigida vel lixivio saponaceo, ut fordes hoc modo tollantur, diligenter maceranda.

RATIO MEDENDI.

E signis in historia morbi supra comprehensis debilitatem, et ad putredinem proclivitatem, maxime urgere, plurimumque periculi habere, constat. Igitur forsitan quatuor medendi

medendi consilia sequentia idonea esse videbuntur.

I. Spasnum vasorum extremorum tollere.

II. Magnum sanguinis impetum sub initium moderari, quod omisum progressum putredinis accelerat.

III. Vigorem corpori universo reddere.

IV. Putredinem humorum corrigere.

Quae medicamenta, aliaque remedia adhibenda, ea tabula in sequente proponuntur.

I. Spasnum vasorum extremorum tollere.

Hoc autem praestant,

A. Interna, quae sunt.

a. Ea remedia, quae cursum humorum superficiem versus faciunt, velut

a. Diluentia,

b. Sales medii,

c. Sudo-

16 DE TYPHO GRAVIORE

c. Sudorifica,

d. Emetica.

b. Remedia antispasmodica dicta,

B. Externa, velut

a. Epispastica,

b. Balneum calidum,

II. Magnum sanguinis impetum moderari.

A. Venaesectione.

III. Vigorem universo corpori reddere, vel causas debilitatis tollere, vel effectibus ejusdem occurrere. Hoc autem fit,

Actionem cordis et arteriarum sustentando et augendo :

A. Tonicis, ut

a. Frigore,

b. Tonicis medicamentis, quae sunt vel *a.* Fossilia, ut saccharum saturni, &c.

vel *b.* Vegetabilia, ut cortex Peruvianus.

B. Sti-

B. Stimulantibus, velut

a. Aromatis, &c.

b. Vino.

IV. Putredini humorum occurrere, vel eandem corrigere. Hoc fieri potest,

1. Cavendo ne putrida vel putrescentia corpori admoveantur, aut in id recipiantur.

A. Ægrotum e locis aëre corrupto repletis removendo.

B. Effluviorum aegri ipsius accumulationem vitando;

a. Aëre puro et frigido in cubiculum constanter admisso.

b. Stragulis indusiisque frequenter mutatis.

c. Excretis diligenter et cito sublatis.

d. Cibo animali evitato.

2. Putrida aut putrescentia, quae jam in corpore subsunt, foras expellendo;

A. Intestina frequenter evacuando.

C

B. Excre-

B. Excretiones perspirationis et urinae sustinendo,

a. Diluentibus,

b. Salibus Mediis.

3. Putrida aut putrescentia, quae in corpore manent, et expelli nequeunt, corrigendo :

A. Diluentibus, ut

a. Aqua frigida per succum limonium, acidumve potius vitriolicum, grata reddita, vel aëre fixo quam maxime repleta.

b. Succo pomorum, aurantium, &c.

Si hic comparari nequit,

c. Cerevisia tenui.

B. Aëre fixo in alvum forma enematum immisso.

a. Frigida antisepticiis imbuta superficie corporis applicata.

4. Putredini ulteriori obsistendo, vel effectibus ejus occurrendo, quod tonum vasorum medicamentis tonicis sustentando fit.

De

De multis vero horum remediorum fusi-
 us dicere non inutile erit, quo melius in-
 telligantur variae eorum vires atque idonea
 administratio. Primum autem de aëre pu-
 ro et frigido, qui in hac febre efficacissi-
 mum remedium est, differetur. Fenestrae
 foresque cubiculi aegrotantis interdium, vel
 saepe etiam noctu, apertae teneantur, ut
 aëra frigidum inspiret. Cubiculum sit am-
 plum, et quam paucissimi aegrum invitant,
 ut aër semper talis sit, qualis eum refrige-
 ret et reficiat. Stragulis levibus tegatur
 aeger. Si in hanc medendi viam proceda-
 tur, plus in morbum poterunt reliqua me-
 dicamenta tonica. Aër autem frigidus
 vim tonicam potentissimam habet, vigorem
 tonumque universo corpori conciliat, deli-
 rium, spiritum difficilem, et alia signa peri-
 culosa, levat. Non tantum aër frigidus, sed
 aqua frigida, vel simplex, vel antiseptica,
 ut aceto, imbuta, adhiberi, eaque totum
 corpus lavari potest. In hanc curandi
 viam in Silesia et nonnullis aliis regioni-
 bus, et a Doctore Shreiber, Nosocommii
 Petribur-

Petriburgensis medico, feliciter fuit processum; caeterum apud Britannos paucissima hujusce medendi rationis pericula facta.

Proximus frigus applicandi modus est potus frigidus. Hunc ex aqua pura, vel decocto hordeaceo vel avenaceo, apte compones, et tantum acidi vitriolici, succive limonum, quantum eum acore grato imperiatur, ei admiscebis. Liquor hujusmodi aegrotanti in primis gratus est. Frigida in ventriculum accepta potestatem tonicam singularem habet, et actionem cordis et arteriarum intendit; sed in quibusdam inflammationibus, aut graviore tantum diathesi phlogistica substance, nocere videtur. In hoc morbo vero, ubi nullus ad cerebrum, pulmones, &c. impetus sanguinis fit, quam maxime prodest. Liberaliter, et ad libitum aegroti, detur. Namque secretiones et excretiones auget; tonum ventriculo et intestinis, et per consensum illius proprium corpori universo comparat, et brevi per organa diversa excernentia e corpore expellitur. Omnia acria et putrescentia diluit

luit et corrigit, et ut e primis viis evacuentur facit.

De diaeta proximum est ut dicamus.

Hoc in morbo, ob debilitatem et humores ad putredinem pronos, alimentum magis nutriens, quam aliis in febribus, adhiberi potest.

Res animales tamen, quanquam plurimum nutrimenti continent, quia putredinem adaugent, hoc in morbo vitandae. Farinacea igitur magis idonea videntur, scilicet, quae isto incommodo plane carent, et satis fere nutrimenti praebent; et aliae quoque bene multae fruges, variae nimirum radices esculentae, et olera, sed, praeter omnibus, varii fructus maturi, qui cibo simul atque remedio sunt aegrotantibus, corpus refrigerant, sitim sedant, vires gratissime reficiunt, alvum leniter solvunt, humorum acrimoniam corrigunt, et putredini fortiter obstant.

Lux, sonitus, et similia irritamenta, quia aegrotum turbant, somnumque arcent, et quia organa visus et auditus nonnunquam
nimis

nimis acuta evadunt, insigni noxae sint oportet. Caeterum, in quibusdam delirii exemplis, lucem ad aegrum admittere, aliquando commodo non parvo fuisse visum est.

Qui affectus animum contristant, ii diligenter fugiendi. Animum aegrotantis summa spe fovere, et, quantum fieri potest, exhilarare, summi est momenti. Si enim ei sit persuasum, morbum, quo laborat, multum periculi habere, vires ei saepe adeo concidunt, ut auxilium ferre medicina frustra conetur.

Epispastica.—De modo, quo epispastica in corpus agunt, inter medicos acriter fuit certatum. Ex effectibus quos edunt, prope partes inflammatas admota, concludi potest, ea cursum sanguinis mutare, et sic evacuatione feri quam faciunt partes laborantes relaxare, et igitur in morem antispasmodicorum agere. Vis eorum stimulatorix brevi cessat; namque remotis et sero effuso, vasa turgida nimia humorum copia mox levantur, spasmusque tollitur. Effec-

tus

tus cantharidum in massam sanguinis nullius momenti esse videntur; quantitas enim tam exigua in massam tam largam absorptione devecta vix ullam mutationem facere potest. Hoc in morbo epispasticorum applicatio attentionem summam requirit. Quo propius laborantem partem applicantur, eo magis prodesse solent. Si delirium ferox adest, quod indicant dolor capitis gravis, rubor faciei et oculorum, lucis sonique intolerantia, pervigilium, oculi ex orbitis suis quasi protrusi, acuta pyrexia, epispasticum capiti tonso superimpositum, in morbum multum potest. Temporibus admotum, dolorem capitis acutum levat. Cum stupor tarde accedit, diuque manet, nisi hic ingens et aegrotus fere inexcitabilis fuerit, aliaque mala signa, puta cerebri oppressi, adfuerint, epispasticis potius abstinendum; in hoc enim statu, aegrotum naturae concedere melius*. Hoc in morbo cum adhibentur, debilitas et humorum

* Celeb. Gregorii Praelect. Clin.

24 DE TYPHO GRAVIORE

morum ad putredinem proclivitas tantae cum subsint, partes diligenter attendendum. Antequam admoventur, si partes frigeant, fovendae, vel fricandae, et deinde panno laneo calido siccoque involvendae, ut materia exudans absorbeatur. Si stranguria oritur, liquores mucilaginosos liberaliter bibat aegrotus, vel artubus applicetur oleum camphoratum *. Cum singultus aegrotum invadit, pro epispasticis sinapismi regioni epigastricae cum commodo admoventur, quoniam magis subito agunt, et saepius quam epispastica applicari possunt.

Balneum calidum.—Hoc remedium ab antiquioribus, ut scripta eorum testantur, multum fuit adhibitum; sed ab hodiernis, nisi per paucos annos proxime elapsos, fere neglectum. Calor balnei vascula extrema stimulat, et per humiditatem ea quoque relaxat; et igitur stimulus tutus, et ad spasmus horum vasorum solvendum optime accommo-

* Clar. Homii Praelect.

accommodatus, esse videtur. Totum autem corpus immergere et in primis difficile et incommodum, et ob magnam, quae subest, debilitatem, aegrotus non absque periculo dimoveri potest. Igitur fomenta pro eo extremis partibus admota, iudicio nostro, sufficient. In systema enim nervosum agendo, relaxationem partis, et per consensum, totius corporis faciunt; unde somnum inducunt, deliriumque levant, sic interdum non parum profunt. Cruribus ad poplites usque panni lanei applicandi sunt modice calidi et parum humidi; aqua enim, si nimia adsit, evaporando frigescens perspirationem magno cum aegroti periculo suppressit. Licet comprimendo admodum exsiccentur, vapores tamen circa partem adeo diffundunt, ut effectus exoptatos edant. Per semihoram et amplius continuari possunt, et pro re nata, vel statim vel ex idoneis intervallis, veluti horarum aliquot, repeti debent. Cum delirium affectusve spasmodici, ut tendinum subfultus, accedunt, per stimulum lenissimum,

D

quo

quo nervos afficiunt, et relaxationem, quam generant, non tantum somnum inducunt, sed excretiones quoque et secretiones promovent.

Detractio sanguinis per cucurbitulas cruentas.—Emeticis adhibitis, et primis viis rite purgatis, si dolor capitis etiamnum manet, eundem a ventriculo non proficisci concludere licet. Si signis inflammationis topicae evidentibus, ut arteriarum temporum pulsatione, et impetu sanguinis ad caput manifesto stipetur, cucurbitulae cruentae temporibus admotae magnopere prodesse possunt, et hirudinibus applicatis efficaciores et tutiores sunt, quod quamlibet fere sanguinis quantitatem hoc modo elicere valemus. Si cursus sanguinis inusitatus pulmones versus fit, quod nonnunquam in febribus quam maxime putridis incidere solet, sanguis lateri per cucurbitulas detractus, cum talis sanguinis missio corpus parum infirmet, signa levabit. Caeterum, cura adhibenda, ne plus, quam quod omnino necessarium fuerit, educatur; quoni-

am

am hoc debilitatem adauget. Si delirium, ante mite, subito ferox evadit, proderit ex arteriis temporum sanguis emissus.

Sales medii.—Horum plerique, qui in febribus usurpantur, ex alkali vegetabili fixo, et interdum ex volatili, acidoque vegetabilium nativo, constant. Secretionem urinae promovent, et, si corpus calidum fervetur, diaphoresin lenem excitant. Contra vomitum, qui toties in febribus incidit, idoneis evacuationibus prius adhibitis, insigniter sunt efficaces. In hoc morbo semper dandi, dum effervescent, vel acidum prius, deinde alkali sumendum, quod faciet ut in ventriculo certius effervescent. Aër fixus, inter effervesendum expeditus, vim putredini inimicissimam habet, et quamlibet materiam putrescentem, quae in ventriculo superest, corrigit. Et profecto haustus salinus, statu effervescentiae datus, et per spatium, quod febres notis putredinis stipatae habent, frequenter reiteratus successu cum prosperrimo fuit adhibitus *.

Sudorifica.

* Vide Dr Dobson, De Aëre Fixo.

Sudorifica.—Ob debilitatem et humorum ad putredinem proclivitatem omnes hoc in morbo evacuationes liberales, utpote quae debilitatem adaugeant, noxae sunt. Quocirca sudorifica non adhibenda sunt; sudationem enim movere et putredinem auget, et corpus multo, quam ante, infirmius reddit. Si vero sudorifica unquam adhibenda sint, lenia, antiseptica, et refrigerantia, qualia sunt acida vegetabilia, maxime conveniunt; haec enim in superficiem corporis insigniter agunt, et cor et arterias minus irritant. Camphora idem praestare fertur. Aeger non stragulis onerandus, nec sudor calore magno extorquendus, sed liquoribus tepidis promovendus, ut decocto hordeaceo vel avenaceo, quod succus limonum, potiusve vinum adjunctum, gratum reddit. Haec medendi ratio adhibita, aliquo recens infecto, febrem forsitan, quae alioquin orta fuisset, ex toto praecaveret.

Emetica.—Haec in febribus impraesentiarum multum adhibentur; de modo vero ea adhibendi medici differunt, alii plena vomitio,

vomitio, alii, contra, nausea tantum moveatur, suadentes. Sub initium morbi, si contagionem adesse suspiceris, emeticum tempestive sumptum progressui ejus ulteriori occurrere potest. Ad plenam autem vomitionem excitandam optime accommodatur pulvis ipecacuanhae. Plurimum saepe prodest plena vomitio; namque pituitam viscidam evacuat, ductus biliferos et pancreaticum emulget, et, cum viscera abdominis agitet, circuitum sanguinis et secretiones promovet, vascula ventriculi excernentia aperit, et, cursum sanguinis ad superficiem corporis faciendo, cutem ubique humidam efficit. Sub initium morbi, pulvis ipecacuanhae, cujus dosin accuratissime novimus, dari potest; sed cura adhibenda, ne dosis nimis saepe repetatur; namque periculum est ne aegrum nimis debilitet.

Cum febres plane et manifeste invaserunt, emetica, ut nauseam excitent, adhibent medici. Huic consilio accommodantur varia ex antimonio praeparata, qualia sunt calx antimonii nitrata, tartarum emeticum,

30 DE TYPHO GRAVIORÉ

ticum, &c. quod usu eorum cursus sanguinis ad superficiem magis diuturnus fit. Caeterum, tartarum emeticum saepissime adhibetur, quippe cujus dosis satis certo statui possit, cuique omnium reliquorum dotes plane insint. Hoc ex aqua solutum, et idonea post intervalla quantitibus exiguis datum, impetum sanguinis ad superficiem corporis, nauseam movendo, facit, et vi antispasmodica vasorum extremorum spasmus depellit. In ventriculum diutius, quam reliqua, agit, et, licet pars ejus exigua vomitione rejiciatur, quod superest pylorum transit, et alvum solvit. Per totum, quod habet hic morbus, spatium, non parum curae adhibendum est, ne faeces in intestinis accumulentur. Igitur enemata ex aqua calida confecta, vel fructus tamarindorum, vel alia laxantia antiseptica ex ea dissoluta, quotidie, vel diebus alternis, danda, quo alvus per totum morbi cursum modice soluta teneatur.

Venaesectio.—Signa inflammationis sub initium hujus, aequae ac aliarum febrium, quas

quas postea notae putredinis comitantur, semet nonnunquam ostendunt. Pringelius illustris sub initium aliquantum sanguinis plerumque detraxit, et propter signorum quorundam violentiam talis exinatio, et quidem satis copiosa, haud raro necessaria videtur. Magnas tamen detractio- nes generales, vires pulsuum arteriarum imminuendo, et dolorem capitis delirium- que faciendo, evidenter nocere notavit. Quanquam enim sanguis crusta coriacea albida nonnunquam tegetetur, ejus ta- men detractio incommodo, immo periculo, erat *.

Ex his omnibus rite consideratis, detrac- tionem sanguinis generalem, quolibet morbi tempore, magnam propter debilitatem sub- secuturam, prudentiam summam requirere apparet. Igitur ad eam, nisi signa diathe- seos inflammatoriae evidentia subsint, nun- quam confugiendum.

Alia

* Vide Observations on the Diseases of the Army.

Alia medicamenta, quae sunt tonica et antiseptica, ut consideremus proximum est.—

E fossilibus, saccharum saturni primum considerandum. Pauci medicorum hodie, et hoc medicamentum, et alia e plumbo praeparata dare sunt ausi. Nulli ex eorum effectibus bonis comperti, et noxas, quae ab iis soleant oriri, omnes adeo norunt, ut usu eorum interno debeat abstineri. Certa quantitate sumpta, potentissimum venenum evadunt.

Quae efficacissima sunt, et in quibus summam fiduciam collocamus, ea sunt cortex Peruvianus et vinum.

Cortex Peruvianus—De modo, quo hoc medicamentum in corpus agat, acriter certarunt medici; alii id in humores, alii in systema nervosum, agere contendentes. Caeterum, sententia prior, quae vi antiseptica in humores agere ponit, fundamento parum stabili inniti videtur. Cum vero febribus in intermittentibus, ante paroxysmum reditui atoniae, unde recursus paroxysmi ipsius videatur pendere, occurrendi consilio
detur;

detur; cum subitos effectus edat sumptus, cumque iidem sint fugaces; in usu enim ejus, post paroxysmos sublato, quo curatio absolvatur, aliquamdiu perstare necesse est; cum eum tam prope accessionem paroxysmi, quam aegrotantis ventriculus possit ferre, dare conveniat; cum in ventriculo tarde solvatur; cum repente agat, certis corporis partibus gangraena laborantibus externe applicatus, vel interne assumptus; cumque, denique, in omnibus debilitatis exemplis, si ne ulla humorum ad putredinem proclivitate, magnopere proffit, vix fieri potest, quin in systema nervosum, prius quidem in nervos ventriculi proprios, agere, deinde vim suam salutiferam cum reliquo systemate nervoso communicare, haud dubii concludamus. Effectus ejus vero tonici sunt; namque in auxilium omnium morborum, qui a debilitate pendent, vel quorum debilitas pars est, promptissimus est. Hinc plane manifesteque constabit, quonam hujus morbi tempore ad corticem decurratur oportet. Primis viis per emetica antimonialia et ene-

E

mata,

34 DE TYPHO GRAVIORE

mata, uti supra praeceptum, rite purgatis, si nulla inflammatio loco propria, vel impetus sanguinis caput pulmoneſve verſus inuſitatus ſubſit, ad corticem protinus confugiatur, qui ſubſtantia, largiſque quantitibus dari debet vino rubro Luſitano admixtus. Hoc enim ex omnibus vinis maxime antifepticum. Si haec forma aegrotominus arrideat, infuſum decoctumve ejus adhiberi poteſt. Caeterum, ſubſtantia corticem dare omnibus aliis eum adhibendi modis et melius et efficacius, et, niſi aliqua aegrotantis proprietas impediatur, ſemper anteponendum. Corticem vino, utpote quod antifepticum praeſtantiffimum ſit, et vires aegri ſuſtineat, quam maxime convenit adjungere. Hoc modo in cubiculis Noſocomii Regii Edinenſis clinicis, ſucceſſu cum proſperrimo, a Gregorio celebri dari vidi.

Si, quocunque modo ſumatur, vomitum vel diarrhoeam moveat, haec levandi opium prudenter adhibeatur; ſi alvum, contra, nimis aſtringat, enemata in alvum immittantur.

Stimu-

Stimulantia.—Haec tonum fibrarum motricium indirecte augent, sed magis directe actionem cordis et arteriarum intendunt. Quocirca, in omni exemplo, ubi diathesis phlogistica vel aliqua inflammatio adest, insigniter nocent; ubi vero debilitas universa urget, profunt. Ex omnibus autem stimulantibus, vinum est optimum. Quae vero vina maxime astringunt, et plurimum potestatis antisepticae habent, ea sunt optima. Quapropter, reliquis palmam praeripit rubrum Lusitanum. Et palato et stomacho gratum est, et satis liberaliter dari potest; sed, ob quantitatem, quam continet, spirituosius liquoris copia, aquae idonea dilui debet. Usus ejus, et necessitatem indicant pulsus arteriarum debiles, abormes, intermittentes; stercus aut urina, aegrotanti nolenti, excreta. Plurimum semper prodest, debilitate universa substante, aut aegro motum omnigenum refugiente, et dorso incumbente, artubus extensis, quod magnam debilitatem significat. Largiter dari et prodesse vidi in delirio miti, a debilitate pendente,

dente, quod adesse ostendunt ictus arteriarum parvuli et frequentes, vultus pallidus et collapsus, aegrotus tranquillus minimeque ferox. Quinetiam, in delirio feroci, quod magnae debilitati saepe adjungitur, interdum commodo non parvo esse solet. Vi sua stimulante et antispasmodica anxietatem febrilem tollit. In tendinum subsultu, aliisque affectibus spasmodicis, qui febrem comitantur, medicamentum potentissimum.

Aër fixus forma enematum in alvum immissus.—Diarrhoea aliquando, finem morbi versus, accedit, quae hoc tempore neutiquam prodesse potest; contra, aegrum magis debilem efficit, mortemque accelerat. Aër fixus, rebus ita sese habentibus, in canalem alimentarium immissus, ut observationes quorundam scriptorum celebrium nuper testantur, multum auxilii promittit. Aër cretae fixus, per acidum vitriolicum explicatus, et per machinam, quae in fumo nicotianae immittendo adhibetur, in corpus dejectus diarrhoeam brevi compescuit, foetorem

torum stercoris correxit, et cito omne symptoma grave sustulit. Haustus salini statu effervescientiae frequenter, ut supra comprehensum, reiterati, hic quoque juvabunt, et opiata prudenter adhibita.

Antispasmodica.—Horum praecipuum est opium. Hoc, diathesi inflammatoria absente, in febribus utile. Secretiones et excretiones imminuit. Liberaliter adhibitum haud dubie magnopere sedat; et, licet stuporem et somnum inducat, hic tamen minime reficit, sed somniis, capitis dolore, sensu frigoris et languoris stipatur. Hoc in morbo, cum delirium mite, affectusve spasmodici, ut tremores aut singultus, aegrum vexant, et somnum arcent, opium prodesse solet. Quolibet morbi tempore dari potest, si affectus inflammatorii desint, et aeger vigiliam magnamque inquietudinem queratur. In vomitionibus gravioribus, quae solutionem tartari emetici sunt subsecutae, haustibus salinis effervescentibus incassum tentatis, duo vel tria cicutae grana, opio adjuncta,

38 DE TYPHO GRAVIORE

• juncta, et in formam pilulae redacta, successu cum felicissimo fuerunt data.

Moschus.—Si hic sit genuinus, plerumque efficacissimus; sed hoc in statu raro potest comparari. Vim sedantem habere videtur, et, si dosis sit liberalis, sudorem bene largum elicit. In singultu, et affectibus quoque aliis spasmodicis, ut tendinum subsultu et tremoribus, feliciter fuit adhibitus.

Camphora.—Quantum et ad usum et ad actionem hujus medicamenti attinet, medici inter sese longe differunt. Lites vero super his experientia tantum ulterior componere valet.

F I N I S.

